

T Á J É K O Z T A T Ó *
*az államháztartás központi alrendszerének
2017. július végi helyzetéről*

2017. augusztus

* Az államháztartás központi alrendszerének havonkénti részletes adatai megtalálhatók a Magyar Államkincstár honlapján (<http://www.allamkincstar.gov.hu>).

ÖSSZEFOGLALÁS

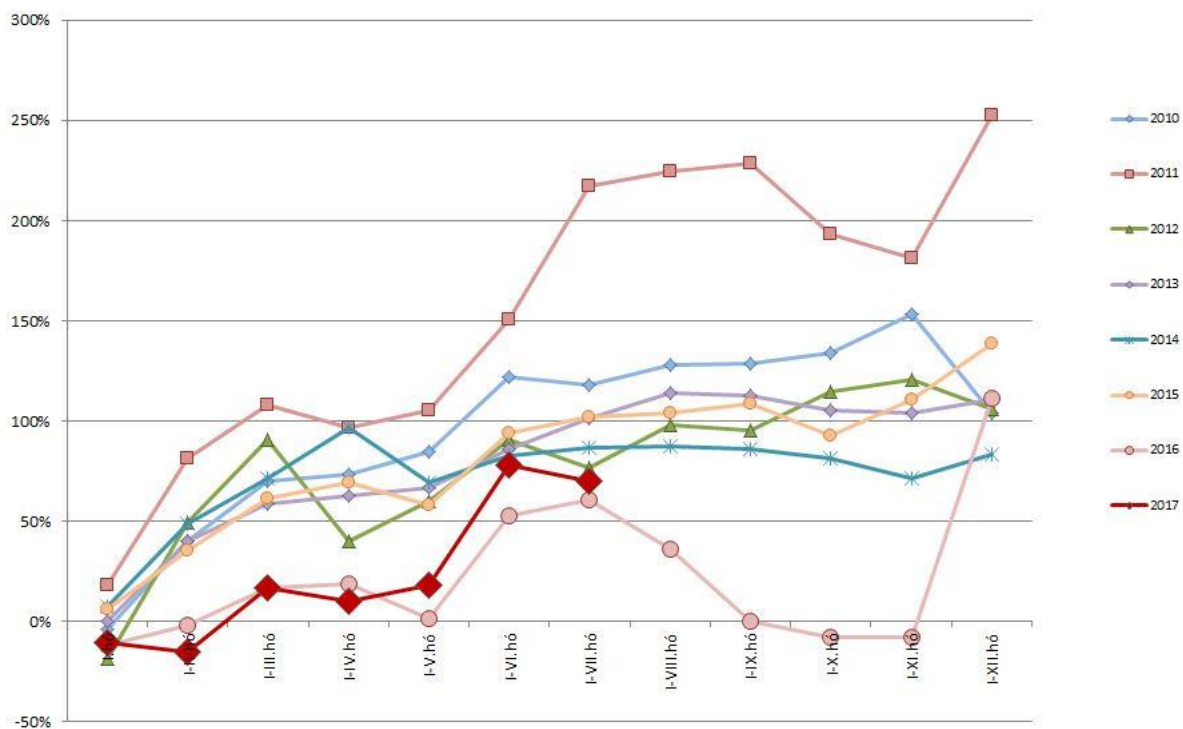
A kormány sikeres gazdaságpolitikája az államháztartási adatokban is tükröződik, így július hónapban 94,4 milliárd forintos többletet láthatunk, ami elsősorban a magasabban teljesülő adóbevételeknek köszönhető. A tavaly novemberi hatéves bérmegállapodás tehát beváltotta a hozzá fűzött reményeket: a foglalkoztatottak számának és a keresetek növekedésével párhuzamosan az adóterhek csökkentése mellett is stabilitás jellemzi az államkasszát.

Az államháztartás központi alrendszerének 2017. július végi halmozott hiánya 816,8 milliárd forintot tett ki. Ezen belül a központi költségvetés 843,7 milliárd forintos, a társadalombiztosítás pénzügyi alapjai 81,8 milliárd forintos deficittel zártak, az elkülönített állami pénzalapok pedig 108,7 milliárd forintos többletet értek el. A 2016. év első hét hónapjában az államháztartás központi alrendszere 464,8 milliárd forintos hiányt mutatott, míg tavaly júliusban 62,7 milliárd forintos deficit keletkezett.

A két év július végi egyenlegének eltérő alakulásában számos tényező játszott szerepet. A bevételek közül az előző évhez viszonyítva érdemben növekedtek az általános forgalmi adóból és a személyi jövedelemadóból származó bevételek, valamint a biztosítottak által fizetett nyugdíj-, egészségbiztosítási és munkaerőpiaci járulékok. Ezen túlmenően a termőföld-értékesítésből származó bevételek jelennek meg a mostani adatokban. A kiadási oldalon az uniós projektekhez kapcsolódó kifizetések elérték az 1090,0 milliárd forintot, míg tavaly ilyenkor 601,7 milliárd forint jutott a kedvezményezettekhez. Az uniós támogatások hazai kifizetésénél és elszámolásánál Magyarország olyan szabályrendszert állított fel, amely leginkább kedvező a forrásfelhasználásra jogosult vállalkozások és szervezetek számára. Ezért a projektek megvalósításának mielőbbi megkezdése és sikeres befejezése érdekében a kifizetéseket a hazai költségvetés megelőlegezi, ami nemzetgazdasági szempontból is számos előnnyel jár. Hasonló reálgazdasági hatásokat eredményez a kormány otthonteremtési programja, ahol a lakásépítési támogatások már 37,9%-os növekedést mutatnak az előző év azonos időszakához képest.

A fentiek tükrében kijelenthetjük, hogy az államháztartás helyzete stabil, az uniós módszertan szerinti 2,4%-os hiánycél továbbra is biztonsággal teljesíthető.

A központi alrendszer egyenlege az előirányzat százalékában

Az államháztartás központi alrendszerének 2017. július végi főbb pénzforgalmi adatai a következők:

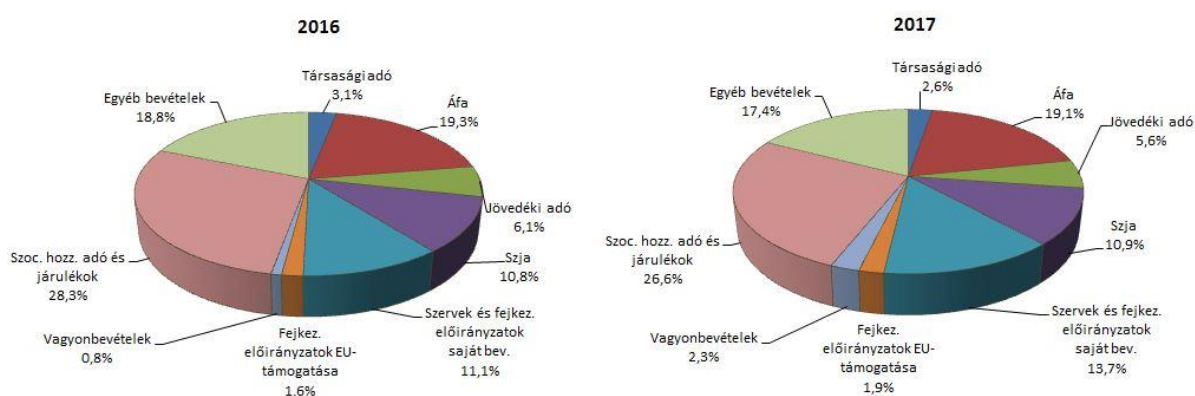
	2016. évi előzetes tény milliárd forintban (1)	2016. I-VII. hó tény milliárd forintban (2)	előzetes tény=100% Index (%) (2/1)	2017. évi törvényi módosított előirányzat milliárd forintban (1)	2017. I-VII. hó tény milliárd forintban (2)	előirányzat=100% Index (%) (2/1)
Központi költségvetés egyenlege	-771,6	-585,8	75,9	-1 200,9	-843,7	70,3
bevétel:	12 404,5	5 809,3	46,8	11 962,8	6 687,5	55,9
kiadás:	13 176,1	6 395,1	48,5	13 163,7	7 531,2	57,2
Elkülönített állami pénzalapok egyenlege	-1,5	68,5		34,5	108,7	315,1
bevétel:	615,4	379,0	61,6	651,5	402,2	61,7
kiadás:	616,9	310,5	50,3	617,0	293,5	47,6
Társadalombiztosítási alapok egyenlege	-75,2	52,5		0,0	-81,8	
bevétel:	5 135,4	2 995,0	58,3	5 253,4	2 993,9	57,0
kiadás:	5 210,6	2 942,5	56,5	5 253,4	3 075,7	58,5
Egyenleg összesen	-848,3	-464,8	54,8	-1 166,4	-816,8	70,0
bevétel:	18 155,3	9 183,3	50,6	17 867,7	10 083,6	56,4
kiadás:	19 003,6	9 648,1	50,8	19 034,1	10 900,4	57,3

A KÖZPONTI ALRENDSZER PÉNZÜGYI FOLYAMATAINAK ALAKULÁSA

1. A FŐBB BEVÉTELEK

A központi alrendszer 2017. július végi 10 083,6 milliárd forintot kitevő bevételei az előző év azonos időszakához képest 900,3 milliárd forinttal magasabb összegben alakultak. Ezen belül kiemelhető, hogy jelentősen növekedtek az általános forgalmi adóból, a személyi jövedelemadóból, valamint a biztosítottak által fizetett nyugdíj-, egészségbiztosítási és munkaerőpiaci járulékokból származó bevételek. Mindezek mellett lényegesen magasabb összegben teljesültek az állami vagyonnal kapcsolatos befizetések (döntő részben a termőföld-értékesítési bevételek), az uniós támogatások utólagos megtérítése, a költségvetési szervek bevételei, valamint a szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok saját és uniós bevételei is.

A központi alrendszer főbb bevételeinek megoszlása

A bevételek közül a **társasági adóból** az év első hét hónapjában 265,9 milliárd forint bevétel keletkezett, ami az előző év azonos időszakának értékétől 19,2 milliárd forinttal maradt el. A bevételek előző évhez viszonyított elmaradásában szerepet játszik a 2017-től hatályos, egységesen 9%-os adókulcs alapján meghatározott, a korábbinál alacsonyabb adóelőleg-kötelezettség, melyet valamelyest ellensúlyoznak a kedvező gazdasági folyamatok.

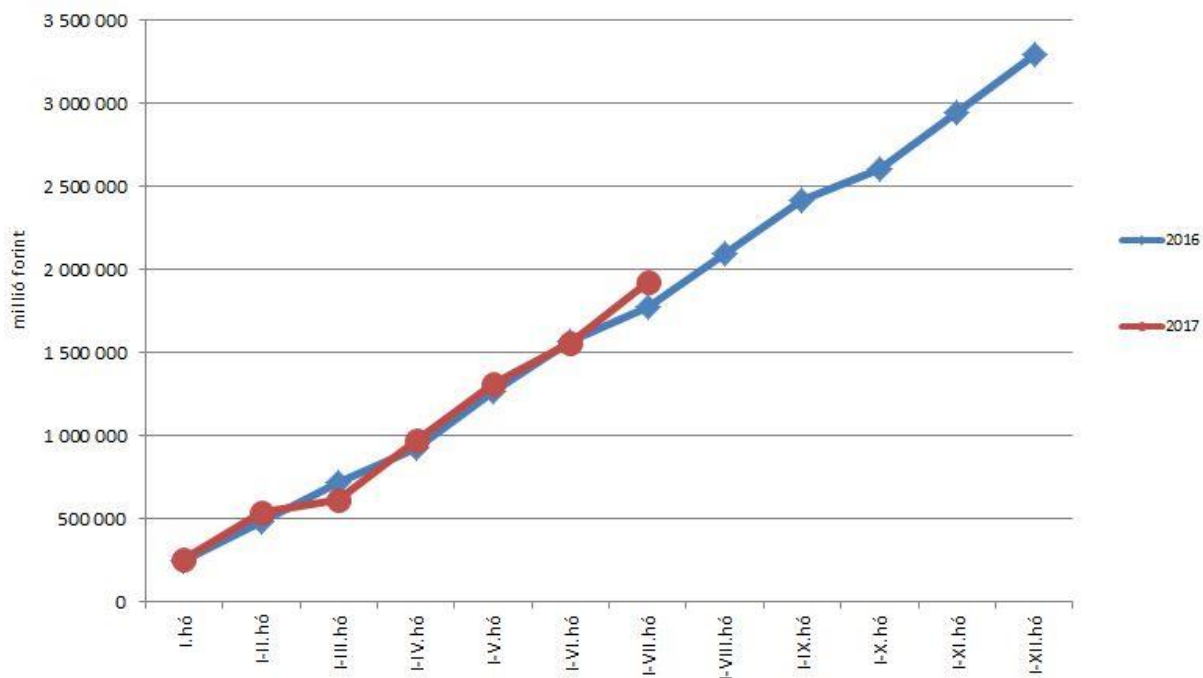
Az **egyéb központosított bevételekből** július végéig összesen 269,5 milliárd forint bevétel teljesült, amely a törvényi előirányzat 61,1%-ának felel meg. Ezen belül kiemelendő az elektronikus útdíj 96,7 milliárd forintot kitevő összege.

Egyéb központosított bevételek alakulása (millió forintban)

Megnevezés	2016. I-VII. hó	2017. I-VII. hó	Eltérés	
			millió forint	%
Rehabilitációs hozzájárulás	51 356,1	56 955,4	5 599,3	110,9
Környezetvédelmi termékdíjak	36 637,1	42 035,0	5 397,9	114,7
Vízkeszletjárulék	6 305,6	7 100,5	794,9	112,6
Hulladéklerakási járulék	6 169,6	6 787,6	618,0	110,0
Elektronikus útdíj	87 059,9	96 728,3	9 668,4	111,1
Korkedvezmény-biztosítási járulék	35,5	1,3	-34,2	3,7
Időalapú útdíj	38 502,5	39 673,4	1 170,9	103,0
Bírságok	20 619,4	13 768,9	-6 850,5	66,8
Egyéb tételek összesen	2 549,0	6 482,3	3 933,3	254,3
Összesen	249 234,7	269 532,7	20 298,0	108,1

Az év első hét hónapjában az **általános forgalmi adóból** 1923,0 milliárd forint bevétele keletkezett a költségvetésnek, ami az egy évvel korábbi bevételnél 147,9 milliárd forinttal magasabb. A bruttó általános forgalmi adó-bevételek alakulását az alábbi grafikon szemlélteti:

Általános forgalmi adó

A befizetések és a kiutalások alakulása a következők szerint változott:

Általános forgalmi adó-bevétel alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2016. I-VII. hó	2017. I-VII. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
Befizetés	3 208,3	3 504,8	296,5	109,2
Kiutalás	1 433,2	1 581,8	148,6	110,4
Egyenleg	1 775,1	1 923,0	147,9	108,3

A befizetések növekedése a belföldi és az import utáni áfabevételnek köszönhető, melyet részben kompenzált a dohánytermékek utáni alacsonyabb befizetés. A belföldi áfabevételek utáni befizetések növekedését jellemzően a feldolgozóiparhoz és a kereskedelemhez köthető forgalom bővülése magyarázza. A dohánytermékek utáni bevételek csökkenésének hátterében a jogszabályváltozásra adott piaci reakciók állnak. A magasabb kiutalások hátterében az adózói minősítéshez köthető kiutalási határidők változása áll.

A **jövedéki adóból** származó bevétel az év első hét hónapjában 561,3 milliárd forintot tett ki, amely az egy évvel korábbi bevételnél 4,2 milliárd forinttal magasabb. A bevételek megoszlása a következők szerint alakult:

Jövedékiadó-bevétel alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2016. I-VII. hó	2017. I-VII. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
Üzemanyag jövedéki adó	322,9	349,9	27,0	108,4
Dohánygyártmány jövedéki adó	182,6	160,6	-22,0	88,0
Egyéb termék jövedéki adó	51,4	50,5	-0,9	98,2
Import jövedéki adó és energiaadó	0,2	0,3	0,1	150,0
Jövedéki adók összesen	557,1	561,3	4,2	100,8

A bevételek 2017. évi növekedését az üzemanyagok utáni magasabb befizetések okozzák, melynek hátterében az üzemanyag forgalmának növekedése mellett az I. negyedévben érvényes magasabb adómértékek is szerepet játszottak. A dohánytermékek utáni bevételek csökkenésének hátterében a jogszabályváltozásra adott piaci reakciók állnak. Az egyéb termékeknél a bevételek alakulását jelentősen befolyásolta a népegészségügyi termékadót érintő törvényi változások miatti készletezési hatás.

A **pénzügyi tranzakciós illetékből** származó bevétel az év első hét hónapjában 124,8 milliárd forintot tett ki, amely az egy évvel korábbi bevételnél 10,7 milliárd forinttal magasabb. A növekedés hátterében a Kincstár és a pénzforgalmi szolgáltatók magasabb befizetése áll.

A **személyi jövedelemadó** államháztartási szintű bevétele az év első hét hónapjában 1100,5 milliárd forint volt, amely 105,6 milliárd forinttal magasabb az egy évvel korábbi összegnél. A bázisidőszaktól való eltérés oka a magasabb bérkiáramlás miatti

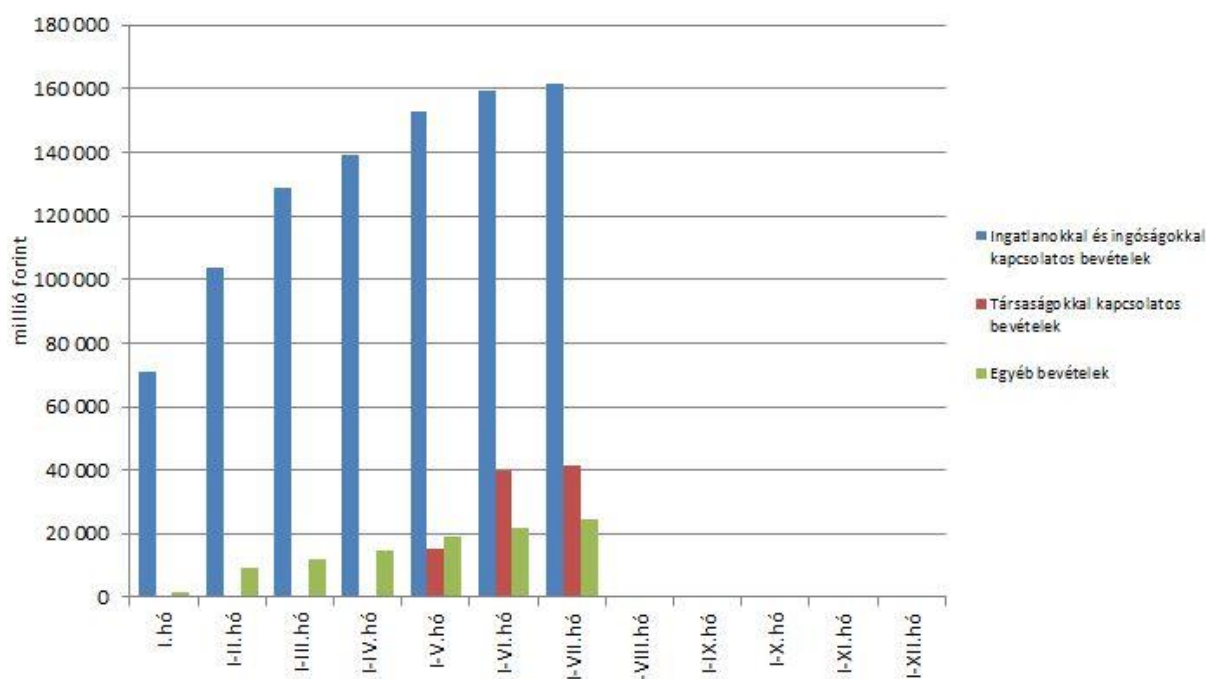
befizetésnövekedés volt. Az előző év azonos időszakához képest a befizetések és a kiutalások arányát a következő táblázat részletezi:

Személyi jövedelemadó-bevétel alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2016. I-VII. hó	2017. I-VII. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
Befizetés	1077,4	1193,1	115,7	110,7
Kiutalás	82,5	92,6	10,1	112,2
Egyenleg	994,9	1100,5	105,6	110,6

Az **állami vagyonnal kapcsolatos befizetések** július végi összege 227,7 milliárd forint volt, melynek meghatározó tétele (146,1 milliárd forint) a termőföld-értékesítésből származott. A bevételek összetételét a következő diagram szemlélteti:

Állami vagyonnal kapcsolatos befizetések a 2017. évben

Az „Egyéb uniós bevételek” mérlegsoron belül az „**Uniós támogatások utólagos megtérítése**” sor 2017. évi első héthavi egyenlege nem változott, továbbra is 44,5 milliárd forint, ami a törvényi módosított előirányzat 51,3%-a.

A **szociális hozzájárulási adóból és járulékokból** származó július végi bevételek alakulását a következő táblázat mutatja be:

A szociális hozzájárulási adóból és járulékokból származó bevételek alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2016. I-VII. hó	Az alap I-VII. havi bevételén belüli aránya (%)	2017. I-VII. hó	Az alap I-VII. havi bevételén belüli aránya (%)	Eltérés	
					Mrd Ft	%
Nyugdíjbiztosítási Alap	1790,4	99,0	1715,5	96,9	-74,9	95,8
Egészségbiztosítási Alap	711,7	60,0	749,7	61,3	38,0	105,3
Nemzeti Foglalkoztatási Alap	101,1	35,0	214,5	67,5	113,4	212,2
Összesen	2603,2		2679,7		76,5	102,9

A **Nyugdíjbiztosítási Alap** I-VII. havi bevételeinek döntő része, 96,9%-a a **szociális hozzájárulási adóból és járulékokból** származik. A szociális hozzájárulási adó és járulékok előző évhez viszonyított elemzésekor figyelembe kell venni, hogy 27%-ról 22%-ra csökkent az adó mértéke, valamint hogy 2017-ben 71,61%-ra csökkent a Nyugdíjbiztosítási Alapot megillető megosztási aránya. A megosztási arány a 2016. első félévi mértékhez képest 7,82 százalékponttal, a második félévi mértékhez képest 2,69 százalékponttal lett alacsonyabb 2017-ben. (Az első és a második félévi értékek eltéréseinek oka, hogy az összehasonlítás alapját képező 2016. évben július 1-jétől a Nyugdíjbiztosítási Alap részesedése 79,43%-ról 74,3%-ra csökkent.) A nyugdíjbiztosítási járulék 10%-os mértéke a 2017. évben sem változott, a gazdasági növekedés által lehetővé vált bruttó keresetnövekedés tervezettnél magasabb szintje következtében az I-VII. havi teljesítési adatok az előző év azonos időszakához képest 78,1 milliárd forinttal több bevételt mutatnak. A Nyugdíjbiztosítási Alap I-VII. havi szociális hozzájárulási adóból és járulékokból származó bevétele a gazdasági növekedés és az adócsökkentés együttes hatására 74,9 milliárd forinttal maradt el az előző év azonos időszakának bevételeitől.

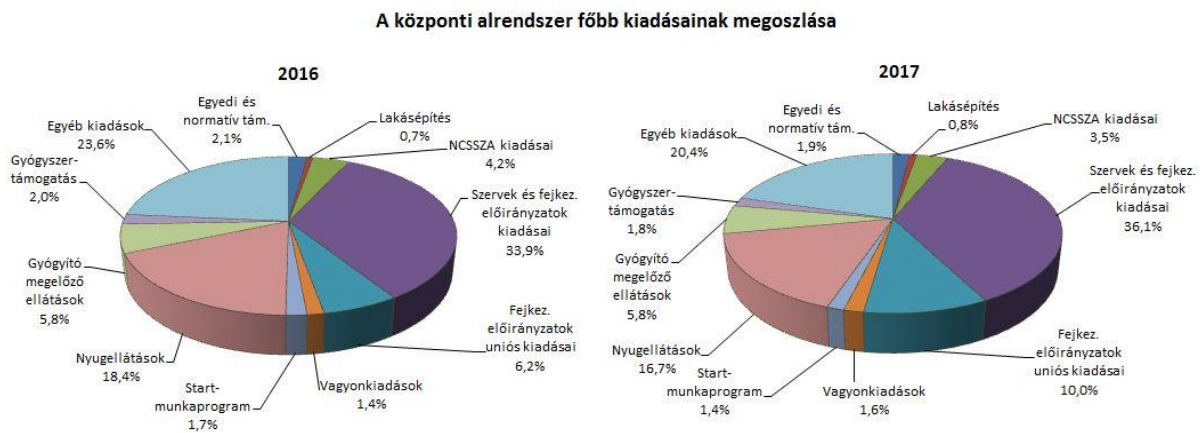
Az **Egészségbiztosítási Alap** esetében a **szociális hozzájárulási adóból és járulékokból** (munkáltatói és biztosított egészségügyi járulék) származó I-VII. havi bevétel az alap összes bevételének 61,3%-át tette ki. A 2017. évi folyamatokat befolyásolja a szociális hozzájárulási adó mértékének 5 százalékponttal történő csökkentése. Az év első hét hónapjában befolyt 749,7 milliárd forintból 294,9 milliárd forint a szociális hozzájárulási adóból (39,3%), 454,8 milliárd forint a biztosított egészségügyi járulékból (60,7%) származott. A biztosított egészségügyi járulék az előző év azonos időszakához viszonyítva 12,9%-kal bővült.

Az Egészségbiztosítási Alap összes bevételének 9,3%-a az **egészségügyi hozzájárulásból** származó bevétel. 2017. I-VII. hónapban az alapnak ebből 113,2 milliárd forint bevétele keletkezett.

A szociális hozzájárulási adó **Nemzeti Foglalkoztatási Alapot** (NFA) megillető részéből az I-VII. hónapban 113,5 milliárd forint bevétele származott az NFA-nak. A fennmaradó 101,0 milliárd forintot az egészségbiztosítási és munkaerőpiaci járulék NFA-t megillető hányada tette ki. Ezzel szemben 2016-ban a járulék összege 89,5 milliárd forintot tett ki. Az NFA – a 2016. évi költségvetési törvényt módosító 2016. évi LXXVI. törvény alapján – a szociális hozzájárulási adó 2016. július 1-jét követően megfizetett összegéből részesült először, ezért ebből 2016. július végéig mindössze 11,6 milliárd forint bevétele keletkezett. Az NFA-t a szociális hozzájárulási adó 2017-ben megfizetett összegének 7,89%-a illeti meg, míg 2016-ban ez a rész 5,17% volt.

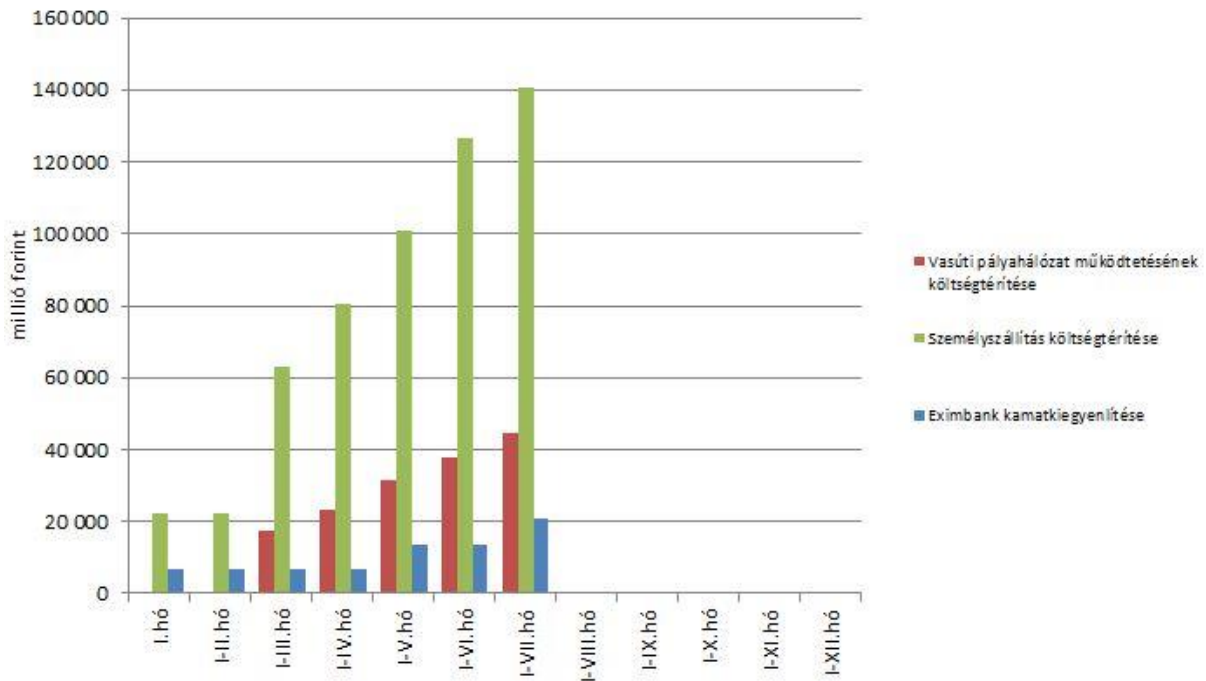
2. A FŐBB KIADÁSOK

A központi alrendszer 2017. július végi 10 900,4 milliárd forint összegű kiadásai 1252,3 milliárd forinttal teljesültek magasabb összegben, mint az elmúlt év azonos időszakában, mely elsősorban a szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok uniós kiadásainak, valamint a költségvetési szervek és a szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok hazai kiadásainak előző évhez viszonyított növekedésével függ össze. Emellett jelentős mértékben meghaladták a 2016. első héthavi kiadásokat a lakásépítési támogatásokra, a gyógyító-megelőző ellátásokra és a nyugellátásra fordított összegek is.

Az **egyedi és normatív támogatásokra** fordított kiadások az év első hét hónapjában 206,2 milliárd forintot tettek ki, amely összeg nagyságrendileg megegyezik a tavalyi év azonos időszakában történt teljesítés értékével. A kiadások meghatározó tételeit a közösségi közlekedés és a vasúti pályahálózatok működtetése finanszírozását illetően közszolgáltatási szerződésekben, az Eximbank Zrt. részére nyújtott kamatkiegyenlítés esetében pedig jogszabályban meghatározott ütemezés alapján fizeti az állam. A főbb tételek alakulását a következő diagram szemlélteti:

Egyedi és normatív támogatások a 2017. évben

A **lakásépítési támogatásokra** fordított kiadások a 2017. év első hét hónapjában 89,9 milliárd forintot tettek ki, ami 37,9%-kal magasabb a 2016. év azonos időszakához viszonyítva. Az eltérés hátterében a lakástakarék-pénztári megtakarításokat és a Családi Otthontermelési Kedvezményt igénybe vevők létszámának növekedése áll. Ezenfelül az árfolyam és a referenciahozamok, valamint a további konstrukciókat igénybe vevők létszámának alakulása is befolyásolta a kifizetéseket.

A **Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Alap** a családi támogatásokat, a korhatár alatti ellátásokat, a jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatásokat, valamint a különféle jogcímen adott térítéseket tartalmazza.

A főbb támogatásokat a következő táblázat részletezi:

A Nemzeti Család-és Szociálpolitikai Alap kiadásainak alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2016. I-VII. hó	2017. I-VII. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
Családi támogatások	241,5	242,5	1,0	100,4
<i>Ebből:</i>				
<i> családi pótlék</i>	187,2	189,0	1,8	101,0
<i> gyermekgondozást segítő ellátás</i>	37,3	36,8	-0,5	98,7
<i> életkezdési támogatás</i>	3,9	4,3	0,4	110,3
Korhatár alatti ellátások	71,1	54,9	-16,2	77,2
<i>Ebből:</i>				
<i> korhatár előtti ellátás és balettművészeti életjáradék</i>	24,7	10,7	-14,0	43,3
<i> szolgálati járandóság</i>	46,4	44,2	-2,2	95,3
Jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatások	78,1	75,2	-2,9	96,3
<i>Ebből:</i>				
<i> járási szociális feladatok ellátása</i>	41,0	37,7	-3,3	92,0
<i> fogyatékosági támogatás és vakok személyi járadéka</i>	20,0	20,1	0,1	100,5
<i> politikai rehabilitációs és más nyugdíj-kiegészítések</i>	7,9	8,7	0,8	110,1
Különféle jogcímen adott térítések	13,5	13,8	0,3	102,2
<i>Ebből:</i>				
<i> közgyógyellátás</i>	9,3	9,6	0,3	103,2
Összesen	404,2	386,4	-17,8	95,6

A **családi támogatásokra** idén az év első hét hónapjában összesen 242,5 milliárd forintot fordítottak. A családi támogatásokon belül jelentősen kiemelkedett a családi pótlékra kifizetett 189,0 milliárd forintos összeg. A **korhatár alatti ellátások** esetében a csökkenés döntő részben a korhatár előtti ellátásoknál következett be, tekintettel arra, hogy az érintettek időközben betöltötték a rájuk vonatkozó nyugdíjkorhatárt, így teljes jogú öregségi nyugdíjra lettek jogosultak. A **jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatások** közül a legnagyobb összeget a járási szociális feladatok ellátására fordították, amely az ápolási díj, az időskorúak járadéka, a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, valamint az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás forrását tartalmazza. A politikai rehabilitációs és más nyugdíj-kiegészítésekre fordított összeg (8,7 milliárd forint) 10,1%-kal haladta meg az előző évi kifizetést, tekintettel a XX. századi diktatúrák áldozatainak járó, politikai rehabilitációs célú nyugdíj-kiegészítésekkel kapcsolatos kormányrendeletek módosításáról szóló 28/2017. (II. 13.) kormányrendeletben előírt 60%-os emelésre. A **különféle jogcímen adott térítésekre** az év első hét hónapjában kifizetett összeg az előző évi teljesítést kismértékben haladta meg. A térítéseken belül a legtöbbet, 9,6 milliárd forintot a közgyógyellátásra fizették ki.

A **helyi önkormányzatok** 2017. évi feladataihoz a hatályos, módosított költségvetési törvény 654,2 milliárd forint állami támogatást biztosít, amely a 2016. évi 674,3 milliárd forint törvényi módosított előirányzatnál 20,1 milliárd forinttal alacsonyabb. Az eltérés alapvető oka, hogy 2017. január 1-jétől a 3000 lakos feletti

településeken működő köznevelési intézmények működtetési feladata átkerült az állami intézményfenntartóhoz, mintegy 27,3 milliárd forint értékben csökkentve ezáltal a IX. fejezet egyes támogatási előirányzatait. Ezenkívül több – jellemzően fejlesztési célú – támogatás kifutott, illetve szűnt meg, további 5,9 milliárd forinttal csökkentve a IX. fejezet támogatásait. A 2017. évi költségvetés módosításával ugyanakkor összesen 13,1 milliárd forint többlettámogatáshoz jutott az alrendszer, működési és fejlesztési célra egyaránt.

A jelentősebb tételek alakulását a következő táblázat mutatja:

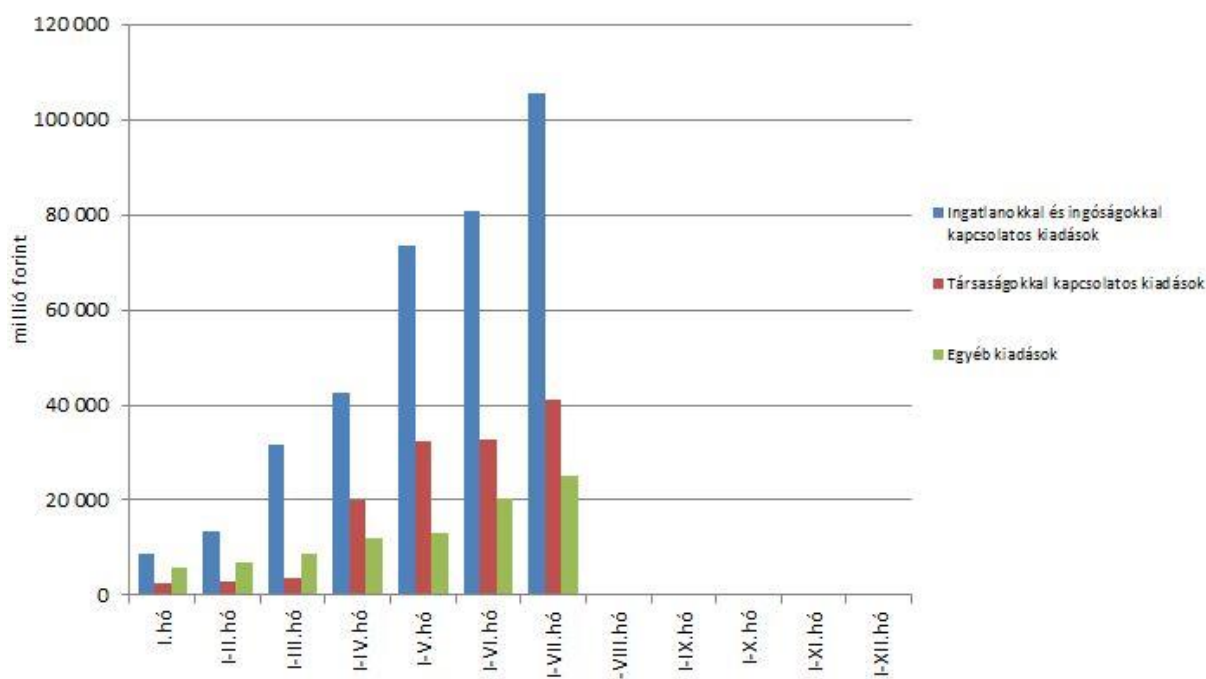
A helyi önkormányzatok támogatásának alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2016. I-VII. hó	2017. I-VII. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
A helyi önkormányzatok általános működésének és ágazati feladatainak támogatása	330,2	329,3	-0,9	99,7
<i>A helyi önkormányzatok működésének általános támogatása</i>	91,6	89,1	-2,5	97,3
<i>A települési önkormányzatok egyes köznevelési feladatainak támogatása</i>	101,2	102,5	1,3	101,3
<i>A települési önkormányzatok egyes szociális, gyermekjóléti és gyermekéktetési feladatainak támogatása</i>	117,5	117,7	0,2	100,2
<i>A települési önkormányzatok kulturális feladatainak támogatása</i>	19,9	20,0	0,1	100,5
Helyi önkormányzatok kiegészítő támogatása	9,6	9,8	0,2	102,1
Költségvetési szerveknél foglalkoztatottak kompenzációja	4,5	2,8	-1,7	62,2
Év közben létrejött új jogcímek kiadásai	18,7	37,6	18,9	201,1
Összesen	363,0	379,5	16,5	104,5

A „Hozzájárulás az EU költségvetéséhez” mérlegsoron a 2017. év első hét hónapjában teljesített összeg 155,4 milliárd forintot tett ki, ami a törvényi módosított előirányzat 54,3%-os teljesítését jelenti. A hozzájárulás 7,7 milliárd forinttal maradt el a 2016. év első hét hónapjában teljesített összegtől.

Az **állami vagyonnal kapcsolatos kiadások** július végi összege 171,8 milliárd forint volt, amelyek meghatározó tételeit az ingatlanprojektek kiadásai (beleértve az iparpark-fejlesztésre szánt forrásbiztosítást is) és az ahhoz kapcsolódó áfafizetések, illetve az állami tulajdonú társaságoknak biztosított forrásjuttatások jelentették. A vagyonszármazékok főbb tételeit a következő grafikon mutatja:

Állami vagyonnal kapcsolatos kiadások a 2017. évben

Az elkülönített állami pénzalapok kiadásai közül jelentősebb összeget tett ki a **Nemzeti Foglalkoztatási Alapból finanszírozott Startmunka-program** kiadása, melyre július végéig 151,4 milliárd forintot fordítottak. Ez az előző év azonos időszakában teljesített összegtől 11,3 milliárd forinttal maradt el. A kormányhivatalok részére kevesebb keretösszeg áll rendelkezésre, mint a múlt év azonos időszakában, mind a decentralizált keret (önkormányzati közfoglalkoztatás), mind a központi keret (országos közfoglalkoztatási programok, járási startmunka mintaprogramok) tekintetében. Az előirányzatból ugyanis tavasszal 30,0 milliárd forintos, júniusban további 10,0 milliárd forintos átcsoportosítás történt az egyes munkaerőpiaci intézkedésekről szóló kormányhatározat alapján a közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő belépés segítése érdekében.

A társadalombiztosítás pénzügyi alapjain belül nagyságrendileg kiemelkedő tétel volt a **Nyugdíjbiztosítási Alapnál a nyugellátásokra** fordított 1822,4 milliárd forint, ami az éves törvényi módosított előirányzat 57,8%-a. Az alacsonyabb időarányos kiadás oka a 2017. év első félévétől ismét érvényesülő korhatáremelés, amelynek következtében a korbetöltött öregségi nyugellátásban részesülők létszáma 30 000 főt meghaladó mértékben csökkent az első félév végére. Az I-VII. havi kifizetések tartalmazzák a 2016. december 31-ig megállapított ellátásokra vonatkozó január havi 1,6%-os nyugdíjemelés összegét. Az előző év azonos időszakához képest nyugellátásokra 50,5 milliárd forinttal (2,9%-kal) költött többet a költségvetés. A nyugellátási kiadásokon belül a korbetöltött öregségi nyugdíjakra 42,6 milliárd forinttal, a nők 40 éves szolgálati jogviszonyával igényelhető ellátásra 9,2 milliárd forinttal több, míg a hozzátartozói ellátásokra az előző év azonos időszakában teljesítetténél kevesebb pénz került kifizetésre.

Az **Egészségbiztosítási Alap** összes kiadásának 28,3%-át a **pénzbeli ellátásokra** fordított összeg adta. Az ellátások részletes bemutatását a következő táblázat tartalmazza:

Az Egészségbiztosítási Alap pénzbeli ellátásokra fordított kiadásainak alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2016. I-VII. hó	2017. I-VII. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
Pénzbeli ellátások	340,4	352,0	11,6	103,4
<i>Ebből:</i>				
<i>Rokkantsági, rehabilitációs ellátások</i>	182,6	172,6	-10,0	94,5
<i>Gyermekgondozási díj</i>	73,6	86,5	12,9	117,5
<i>Táppénz</i>	49,7	56,0	6,3	112,7

Az ebbe a körbe tartozó rokkantsági és rehabilitációs ellátásokra fordított kiadás már tartalmazza a januárban végrehajtott 1,6%-os ellátásemelés hatását is.

Az Egészségbiztosítási Alapon belül a legnagyobb kiadási előirányzatot képező **gyógyító-megelőző ellátásokra** kifizetett összeg 631,8 milliárd forint volt az év első hét hónapjában, ez 70,0 milliárd forinttal több, mint a bázisidőszak összege. Az eltérés oka egyrészt az, hogy a 2016. évi adat még nem tartalmazza a háziiorvosi szolgáltatások többlettámogatását, a tavaly ősszel megkezdett béremelés hatását, másrészt idén januárban – a vonatkozó jogszabály alapján – az intézmények kéthavi bértámogatásban részesültek.

Gyógyszertámogatásra 195,1 milliárd forintot költött az egészségbiztosítás, ez 1,3 milliárd forinttal alacsonyabb a 2016. évi július végi összegnél. (A 2017. évi előirányzat nem tartalmazza a „Speciális beszerzésű gyógyszerkiadás” összegét, ez a „Gyógyító-megelőző ellátás” kiadásai között jelenik meg.)

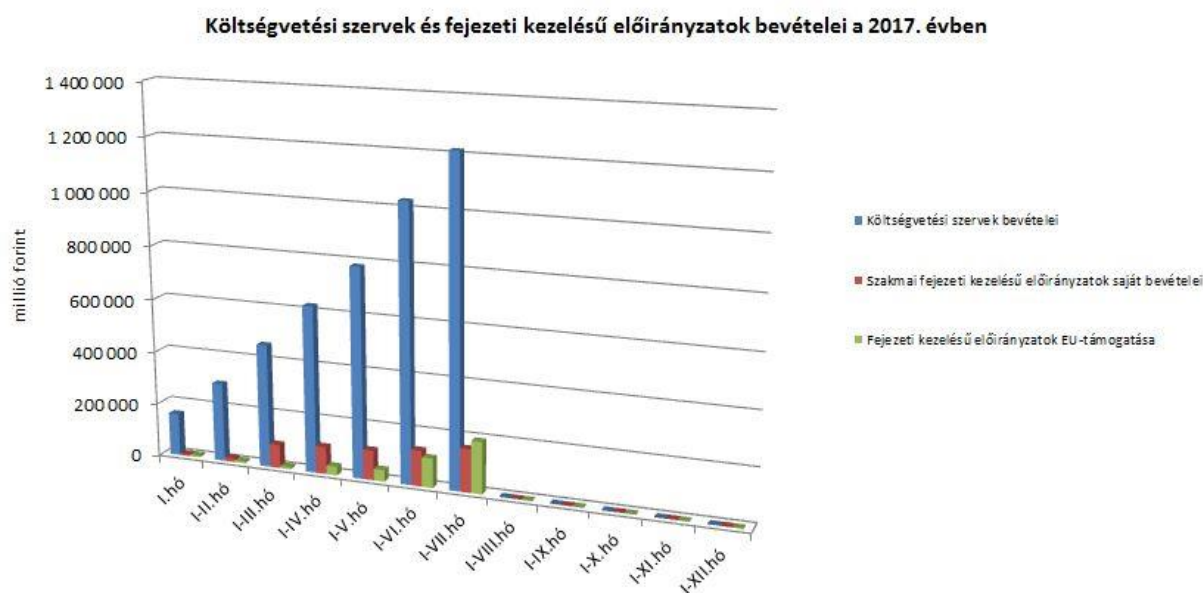
3. A KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉSI SZERVEK ÉS FEJEZETI KEZELÉSŰ ELŐIRÁNYZATOK ALAKULÁSA

2017 első hét hónapjában a **központi költségvetési szervek bevételei** összesen 1216,5 milliárd forintot tettek ki, mely 28,5%-kal magasabb a 2016. első héthavi bevételeknél. Az intézmények bevételei közül a következő jelentősebb tételek emelhetők ki: 441,1 milliárd forint az Országos Egészségbiztosítási Pénztár által az intézményeknek utalt támogatás, 195,3 milliárd forint a 2014-2020 közötti kohéziós politikai operatív programok előirányzat-felhasználási számlájáról közvetlenül érkezett bevétel, több intézmény részére, különböző projektek támogatási előlegeként, 58,6 milliárd forint jóváírás a Belügyminisztérium és a Honvédelmi Minisztérium intézményeinél a „Tömeges bevándorlás kezeléséhez kapcsolódó kiadások” törvénysorról, 30,8 milliárd forint jóváírás a Belügyminisztérium és a Honvédelmi Minisztérium intézményeinél a „Terrorellenes intézkedések megvalósításához kapcsolódó kiadások” törvénysorról, valamint 20,1 milliárd forint jóváírás a megyei rendőr-főkapitányságoknál likvid pénzeszközök biztosítása céljából. A két év első héthavi bevételei közötti eltérést többek között a Belügyminisztérium fejezet „Tömeges bevándorlás kezeléséhez kapcsolódó kiadások”, valamint a „Terrorellenes intézkedések megvalósításához kapcsolódó kiadások” törvénysorokról, illetve a 2014-2020 közötti kohéziós politikai operatív programok előirányzat-felhasználási számlájáról közvetlenül érkezett bevételek magyarázzák.

A **szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok** esetében a **hazai forrásból származó bevételek összege** 2017 első hét hónapjában 162,1 milliárd forint volt, ami 91,7 milliárd forinttal haladta meg az előző évi január-július havi bevételeket. Idén 66,2 milliárd forint jóváírás történt „A 2007-2013. évek közötti operatív programok visszaforgó pénzeszközeinek felhasználása és kezelése” törvénysoron a visszaforgó pénzeszközök kötelezettségvállalással nem terhelt részének visszautalásából adódóan, valamint 35,9 milliárd forint az uniós fejlesztések operatív programjai előirányzat-felhasználási keretszámlájára a lebonyolítási számlákról visszautalt összeg.

Az **uniós előirányzatokon** július végéig 194,2 milliárd forint bevétel keletkezett, ami az éves törvényi előirányzat 12,6%-a. Az időarányostól eltérő teljesülés oka, hogy a 2016. év végén, valamint az idei év első félévében teljesített kiadásokhoz tartozó bevételek beérkezése nagyrészt az év második felében várható.

A 2017. évi július végi, együttesen közel 1573 milliárd forint összegű bevételek megoszlását a következő grafikon szemlélteti:

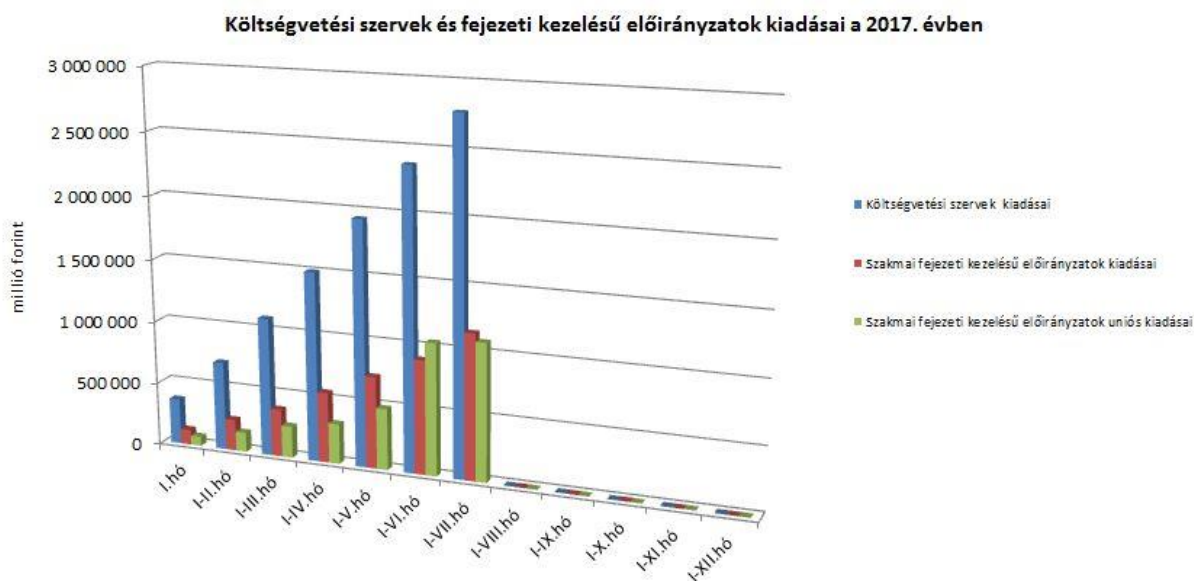
A **költségvetési szervek kiadásai** 2017 első hét hónapjában 2778,8 milliárd forintot tettek ki, amely 17,3%-kal haladta meg az előző év azonos időszakában teljesült kiadásokat. Az intézmények teljesítéséből 1652,3 milliárd forintot tett ki a személyi juttatásokra és szociális hozzájárulási adóra, a munkaadókat terhelő járulékokra kifizetett összeg, amely 163,7 milliárd forinttal magasabb az előző évi e célú kiadásnál. Ezenkívül az alábbi nagyobb összegű kifizetések történtek: 30,9 milliárd forint a Honvédelmi Minisztérium Védelemgazdasági Hivatalának költségvetéséből a Honvédelmi Minisztérium Elektronikai, Logisztikai és Vagyonkezelő Zrt. részére különféle szolgáltatások kifizetésére, 28,7 milliárd forint kifizetése a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnokságánál a rendkívüli migrációs nyomás kezelésével kapcsolatban felmerült költségek fedezetére, 21,1 milliárd forint a Honvédelmi Minisztérium Védelemgazdasági Hivatal Anyagellátó Raktárbázis részére elsősorban üzemanyag- és tárgyieszköz-beszerzésre, 20,1 milliárd forint átutalása az Országos Rendőr-főkapitányságtól a megyei rendőr-főkapitányságok részére likvid pénzeszköz biztosítása céljából, valamint 17,1 milliárd forint a külképviseletek január-augusztus havi devizaellátmányára a külképviseletek igazgatásánál.

A **szakmai fejezeti kezelésű előirányzatokon belül a hazai forrásból finanszírozott kifizetések** 2017. első héthavi teljesítése 1151,6 milliárd forintot tett ki, amely 27,2%-kal haladta meg az előző év azonos időszakának kiadásait. Ezen időszak teljesítéséből az alábbi tételek emelhetők ki: 208,4 milliárd forint kifizetése a normatív finanszírozásra (köznevelési célú humánszolgáltatás és működési támogatás, nem állami felsőoktatási intézmények támogatása, hit- és erkölcsoktatás, tankönyvtámogatás, köznevelési szerződések, szociális célú humánszolgáltatások támogatása), 103,3 milliárd forint kifizetés a „Tömeges bevándorlás kezeléséhez kapcsolódó kiadások” törvényi sorról, 61,1 milliárd forint kifizetése a „Közúthálózat fenntartás és működtetés” és „Útdíj rendszerek működtetése” törvényi sorokról,

60,1 milliárd forint az autópálya rendelkezésre állási díj, 44,5 milliárd forint folyósítása a „2017. évi FINA Világbajnokság lebonyolításának támogatása” törvényi sorról, 39,3 milliárd forint kifizetése a „Nemzeti agrártámogatások” törvényi sorról, 32,2 milliárd forint folyósítása a „Terrorellenes intézkedések megvalósításához kapcsolódó kiadások” törvénytörvényről, valamint 31,2 milliárd forint kifizetése a Beruházás ösztönzési célú előirányzat terhére. A két év azonos időszakának kiadásai közötti eltérést többek között a „Tömeges bevándorlás kezeléséhez kapcsolódó kiadások”, a „Terrorellenes intézkedések megvalósításához kapcsolódó kiadások”, valamint a „2017. évi FINA Világbajnokság lebonyolításának támogatása” törvénytörvényről kifizetett összegek magyarázzák.

Az **uniós programok** előirányzatain 2017. július végéig összesen 1090,0 milliárd forint kifizetés történt, amely az éves előirányzat 48,7%-os teljesítését jelenti. Az év során a kiadások közel egészét már az új, 2014-2020-as programozási időszak programjai adják. A legtöbb kiadást az év során eddig az Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program (263,6 milliárd forint), a Gazdaságfejlesztés és Innovációs Operatív Program (181,6 milliárd forint), valamint a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (177,5 milliárd forint) teljesítette.

A 2017. évi július végi, együttesen több mint 5020 milliárd forint összegű kiadások megoszlását a következő grafikon szemlélteti:

4. KAMATEGYENLEG

A bevételek és kiadások egyenlegeként adódó, 597,1 milliárd forint összegű **nettó kamatkiadás** 3,2 milliárd forinttal lett magasabb az előző év azonos időszakához képest, mely a kamatfizetések éven belüli eltérő lefutásával magyarázható.

A kamategyenleg összetétele (milliárd forintban)

	I-VII. hó	
	2016	2017
1. Bevétel	68,7	63,6
1.1. Forint	69,6	64,5
<i>1.1.1. Államkötvények kamata</i>	64,6	64,3
<i>1.1.2. Kincstárjegyek kamata</i>	0,0	0,1
<i>1.1.3. Repóügyletek kamata</i>	1,4	0,1
<i>1.1.4. KESZ forintbetét kamata</i>	3,6	0,0
1.2. Deviza	-0,9	-0,9
<i>1.2.1. Devizaműveletek kamatelszámolásai</i>	-0,9	-0,9
2. Kiadás	662,6	660,7
2.1 Forint	484,0	510,8
<i>2.1.1. Forinthitelek kamata</i>	12,0	15,7
<i>2.1.2. Államkötvények kamata</i>	425,4	442,4
<i>2.1.3. Kincstárjegyek kamata</i>	46,2	52,7
<i>2.1.4. Repóügyletek kamata</i>	0,4	0,0
<i>2.1.5. Egyéb függő tételek</i>	0,0	0,0
2.2. Deviza	178,6	149,9
<i>2.2.1. Devizahitelek kamata</i>	20,3	8,4
<i>2.2.2. Devizakötvények kamata</i>	158,3	141,5
3. Kamategyenleg	593,9	597,1

II. AZ ÁLLAMHÁZTARTÁS KÖZPONTI ALRENDSZERÉNEK FINANSZÍROZÁSA

1. Állományi adatok

A központi költségvetés adóssága július végéig 476,1 milliárd forinttal növekedett négy, egymást részben ellensúlyozó tényező következtében:

- **Az első tényező** a kedvező piaci helyzetben megvalósított nettó forintkibocsátás – nagyrészt a lakosságnak közvetlenül értékesített állampapírokból – 1165,3 milliárd forint összegben, ami a költségvetés éves hiányát és részben a lejáráó devizaadósságot finanszírozza.
- **A második – előbbivel ellentétes, csökkentő hatású – tényező** a nettó devizatörlesztés 288,5 milliárd forint értékben.
- **A harmadik, csökkentő hatású tényező** a forint árfolyamának az elmúlt év végéhez képest bekövetkezett erősödése, amely az adósság devizában fennálló részének forintban számított nyilvántartási értékét 119,2 milliárd forinttal csökkentette.
- **A negyedik, szintén csökkentő hatású tényező** a deviza-keresztárfolyamok változása, ami az állam partnerkockázatát csökkentő mark-to-market betétállományokat csökkentette 281,5 milliárd forint összegben.

Az előzetes adatok szerint július végén a **központi költségvetés forint- és devizaadóssága** az alábbiak szerint alakult:

A központi költségvetés adósságának alakulása 2017-ben, milliárd forint

	2016 december 31.		kibocsátás (növekedés)	törlesztés (csökkenés)	egyéb változás	nettó változás	2017 július		változás
	előzetes állomány	megoszlás (%)					I-VII. hónap		
1. Forint	18 430,9	72,48	6 515,3	5 350,0	0,0	1 165,3	19 596,2	75,64	3,17
1.1. Hitel	865,0	3,40	12,0	0,0	0,0	12,0	877,1	3,39	-0,02
1.1.1. Külföldi	865,0	3,40	12,0	0,0	0,0	12,0	877,1	3,39	-0,02
1.1.2. Belföldi	0,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00
1.2. Állampapír	17 565,8	69,08	6 503,3	5 350,0	0,0	1 153,3	18 719,1	72,26	3,18
1.2.1. Piaci értékesítésű	17 526,7	68,92	6 503,3	5 350,0	0,0	1 153,3	18 679,9	72,11	3,19
1.2.1.1. Kötvény	11 562,4	45,47	1 552,9	1 616,3	0,0	-63,4	11 499,0	44,39	-1,08
1.2.1.2. Diszkontkincstárjegy	896,4	3,52	1 097,7	1 171,7	0,0	-74,0	822,4	3,17	-0,35
1.2.1.3. Lakossági állampapír	5 067,9	19,93	3 852,6	2 562,0	0,0	1 290,6	6 358,6	24,54	4,62
1.2.2. Nem piaci értékesítésű	39,2	0,15	0,0	0,0	0,0	0,0	39,2	0,15	0,00
2. Deviza	6 256,5	24,60	331,4	619,9	-119,2	-407,8	5 848,7	22,58	-2,03
2.1. Hitel	1 101,6	4,33	107,8	115,4	-22,4	-30,0	1 071,6	4,14	-0,20
2.1.1. Külföldi	1 097,6	4,32	107,8	111,4	-22,4	-26,0	1 071,6	4,14	-0,18
2.1.2. Belföldi	4,0	0,02	0,0	4,0	0,0	-4,0	0,0	0,00	-0,02
2.2. Állampapír	5 154,9	20,27	223,6	504,5	-96,8	-377,8	4 777,1	18,44	-1,83
2.2.1. Külföldi	4 618,9	18,16	38,8	464,3	-84,2	-509,7	4 109,3	15,86	-2,30
2.2.2. Belföldi	536,0	2,11	184,7	40,2	-12,6	131,9	667,9	2,58	0,47
Összesen	24 687,4	97,08	6 846,7	5 969,9	-119,2	757,5	25 444,9	98,22	1,14
Egyéb kötelezettség	742,7	2,92	628,0	897,9	-11,6	-281,5	461,2	1,78	-1,14
MINDÖSSZESEN	25 430,0	100,00	7 474,6	6 867,8	-130,8	476,1	25 906,1	100,00	0,00

Megjegyzés: a táblában szereplő tizedes eltérések kerekítésből adódnak.

A központi költségvetés devizaadóssága július végéig 407,8 milliárd forinttal 5848,7 milliárd forintra csökkent az elmúlt év végéhez képest. A devizaadósság részaránya a 2016. év végi 24,6%-os szintről 22,6%-os szintre csökkent a teljes adósságon belül.

A költségvetés forintadóssága július végéig 1165,3 milliárd forinttal nőtt, és 19 596,2 milliárd forintot ért el, a forintrészarány elérte a teljes államadósság 75,6%-át. 2016 decemberében ez az arány 72,5% volt.

Július végén a lakossági állampapírok állománya 6358,6 milliárd forintot tett ki, ami 1290,6 milliárd forint növekedést jelent 2016. december vége óta. Ez döntően három tényezőre vezethető vissza. A lakossági ügyfelek által vásárolható, egy évnél hosszabb futamidejű *Prémium Magyar Államkötvény* és a *Bónusz Magyar Államkötvény* együttes állománya 2017. július végén 567,1 milliárd forintos ez évi növekedés hatására 2088,2 milliárd forintot tett ki. 2017. április elejétől jegyezhető az új kétéves futamidejű, fix kamatozású állampapír, amelynek állománya 282,7 milliárd forint volt július hó végén. Ezzel tovább bővült a lakossági ügyfelek körében egyre népszerűbb, hosszabb futamidejű állampapírok palettája. A kamatozó kincstárjegyek állománya 3497,3 milliárd forint volt július végén, ami 431,8 milliárd forinttal haladta meg az év végi állományt.

A *külföldi* befektetők állampapír állománya júliusban 31,9 milliárd forinttal növekedett az előző hónaphoz képest. A külföldi állomány 99,4%-a, 3353,3 milliárd forint államkötvény és 0,6%-a, 21,3 milliárd forint diszkontkincstárjegy. A külföldi állomány átlagos hátralévő futamideje július végén 5,7 év volt, amely azonos az előző hónap végén mért értékkel.

2017. július 27-én került sor Magyarország idei első nemzetközi kötvénykibocsátására egymilliárd jüan (127,4 millió euró) értékben Pekingben. A kínai belső piacon kibocsátott Panda-kötvény-kibocsátás főszervezője a Bank of China Limited és a HSBC Bank (China) pénzügyintézetek voltak. Hazánk az első külföldi kibocsátó, amelynek mindkettő, a belső (Panda) és a külső (hongkongi) piacon kibocsátott jüankötvénye is van.

A deviza-államadósság kockázatainak csökkentése érdekében az ÁKK Zrt. swapműveleteket köt, amiből az adósságállomány részét képezik az ezen ügyletek után az ÁKK Zrt.-nél elhelyezésre kerülő fedezeti összegek (az ún. mark-to-market betétek) az egyéb kötelezettségek soron. Az elmúlt években az egyéb devizák (főként az USD) jelentősen felértékelődtek az euróhoz képest, az emiatt keletkező többletadósságot viszont a swapkötéssel sikerült kizárni. A vizsgált időszakban az egyéb kötelezettségek állománya 281,5 milliárd forinttal csökkent, és július végén 461,2 milliárd forintot tett ki, ami a teljes államadósság 1,8%-át teszi ki.

2. Kamatok, hozamok alakulása

A diszkontkincstárjegyek júliusi aukcióin a havi átlagos fedezettség az előző havi 2,0-ről 2,3-ra növekedett. A kötvényaukciókon a fedezettség az előző havi 4,0-ről 1,8-re csökkent.

A 3 hónapos diszkontkincstárjegy utolsó júliusi aukcióján az átlaghozam az egy hónappal korábbi aukcióhoz képest 1 bázisponttal csökkent, és 0,02%-ot tett ki. A 12 hónapos kincstárjegy utolsó júliusi aukcióján a kialakult átlaghozam 0,10% lett, amely 1 bázisponttal alacsonyabb a júniusi értéknél.

A 3 éves kötvényaukción a hozam 6 bázisponttal 0,75%-ra növekedett az utolsó júniusi aukción kialakult átlaghozamhoz viszonyítva. Az 5 éves kötvény utolsó júliusi aukcióján az átlaghozam 1,75%-ot ért el, ami 9 bázisponttal magasabb az utolsó júniusi aukcióhoz képest. A 10 éves kötvény 3,09%-os átlaghozama 17 bázisponttal meghaladja az utolsó júniusi aukción kialakult átlaghozamot.